

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2010-05-19

Närvarande: F.d. regeringsrådet Rune Lavin, regeringsrådet Carina Stävberg och justitierådet Ella Nyström.

Tredje sjösäkerhetspaketet – del I

Enligt en lagrådsremiss den 6 maj 2010 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (2003:364),
2. lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg,
3. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Per Håvik.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I remissen föreslås vissa ändringar i fartygssäkerhetslagen som blivit nödvändiga för att genomföra två EG-direktiv, ett om hamnstatskontrollen och ett om övervaknings- och informationssystemet. Vidare föreslås införandet av två paragrafer i offentlighets- och sekretesslagen, vilka är avsedda att underlätta samarbetet med andra EU-länder inom fartygssäkerhetsområdet. Ändringarna i lagen om åtgärder mot förorening från fartyg är av formell art.

Förslaget till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen

5 kap. 9 §

Enligt paragrafens tredje stycke får ett fartyg som ägs eller brukas av en annan stat inte inspekteras när fartyget används uteslutande för statsändamål och inte för affärsdrift. Bestämmelsen har till syfte att genomföra artikel 3.4 i hamnstatskontrolldirektivet där den aktuella ordalydelsen är ”fartyg i statens tjänst som inte används kommersiellt”. Innebörden av artikeln och paragrafen är att undantaget från inspektion inte gäller om fartyget i sin helhet eller till någon del används kommersiellt. Enligt Lagrådets mening framgår detta tydligt redan av ordalydelsen ”används uteslutande för statsändamål”, varför tillägget ”och inte för affärsändamål” i paragrafen är överflödigt och kan utgå.

5 kap. 16 a §

Bestämmelsen bör föregås av en egen rubrik med förslagsvis följande lydelse:

Rapporter från lotsar och hamninnehavare

Bestämmelsen är avsedd att genomföra artikel 23 i hamnstatskontrolldirektivet och har utformats med utgångspunkt i direktivets formuleringar. Första stycket har till följd härav kommit att innehålla vissa formuleringar som är främmande för svenskt språkbruk och något otydliga. Som ett exempel kan nämnas uttrycket ”ett fartyg har uppenbara avvikelser”. Med viss tvekan finner Lagrådet dock att förslaget kan godtas.

5 kap. 22 §

I första stycket, som reglerar redarens skyldighet att på uppmaning av en tillsynsmyndighet låta utföra vissa undersökningar av fartyget och dess utrustning, föreslås i det remitterade förslaget ett tillägg som innebär att redaren ska vara skyldig att låta undersöka även fartygets skrov. Därmed genomförs enligt remissen artikel 21.2 i hamnstatskontrolldirektivet. Av artikeln framgår att undersökningen avser "tjockleksmätningar". Lagrådet föreslår i förtydligande syfte att detta kommer till uttryck också i paragrafen och att första stycket första meningen ges följande lydelse:

På uppmaning av Transportstyrelsen eller av någon annan tillsynsmyndighet som regeringen bestämmer är redaren skyldig att låta utföra tjockleksmätningar av fartygets skrov och undersöka ämnen och material som används på fartyget eller ingår i dess last och att tillhandahålla prov för sådan undersökning.

7 kap. 7 §

Den föreslagna ändringen i paragrafen är marginell, men Lagrådet vill ändå peka på att paragrafen kan förenklas. Bestämmelsen i andra meningen framstår nämligen som obehövlig. Om regeringen redan har ett normgivningsbemyndigande på ett rättsområde, innefattar detta också en rätt att meddela föreskrifter om beslutsverkställande, inklusive vitesförelägganden (jfr 8 kap. 7 § andra stycket första meningen regeringsformen). Se Lavin, Lagrådet och den offentliga rätten 2007–2009 s. 70 f. Vitesbestämmelsen kan med andra ord tas in i regeringens förordning utan att bemyndigandet eller lagen behöver innehålla något härom. Samtliga föreskrifter skulle med andra ord kunna finnas på ett ställe, nämligen i den aktuella förordningen.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.